

Imidlertid, jeg skal ikke lade mig friste til at komme ind paa de Spørgsmaal, Fortiden vedrørende, som det ærede Medlem dvalède saa udførligt ved. Jeg tror ikke, at det vil have nogen som helst frugtbringende Betydning for Fremtidens Arbejde atter og atter at rippe op i dette. Jeg tror, at den højtærede Finansminister herom har sagt sande og rammende Ord, da han sagde: Det er Historie, lad os lære af det, som man lærer af sin Historie, men ikke lade Sindet forbitre deraf og derved vanskeliggøre Arbejdet paa de fælles Opgaver. Og saa er der en Ting til. Efter den lykkelige Forandring, der nu er sket i vore offentlige Forhold, have vi et Ministerium, der, for at bruge et engelsk Udtryk, staar som Husets Leder. Det er ledende Mænd i det tidligere Folketingsflertal, der nu sidde paa Ministertaburetterne, det er disse Ledere, som de andre Partier og andre Grupper her i Salen først og fremmest have at holde sig til. I Fremtiden vil det sikkert i alt væsentligt praktisk komme til at dreje sig om: for eller imod Ministeriet, dets Program og dets Politik, og Partikvælet vil skydes meget mere i Baggrunden.

Hvad mine nærmeste Meningsfæller i de sidste Aar angaar, og deres Stilling til Flertallet her i denne Sal, er det min Opfattelse, og jeg tror, at den vil blive godkendt, naar man en Gang kommer til at se mere historisk paa disse Ting, at den har været mere af taktisk end af egentlig saglig Art. Gennemgaa vi de forskellige større Reformspørgsmaal, der have været for her i Tinget af forskellig Art, vil man ikke have led ved at paavise større gennemgribende Modsætninger mellem de to Grupper; det er jo i Reglen endt med, at man har stemt for den samme Ting, og hvor der har været Modsætninger, ere disse ikke naaede ned til Bunden i Tingen. Men taktiske Modsætninger har der ganske vist været. Navnlige under Ministeriet Reedtz-Thott, som vi for øvrigt i god Overensstemmelse med de ordførende fra Reformpartiets Side opfattede som et Ministerium, hvis Hensigter vare at gøre et loyal Forsøg paa at tilvejebringe Samarbejde mellem Tingene, et Forsøg, som ikke lykkedes, men som ganske sikkert blev gjort i en god og ærlig Mening. Vi fandt, at dette Ministerium inden for visse Grænser burde støttes, fordi det dog betegnede et meget væsentligt Fremskridt i den almindelige konstitutionelle Opfattelse af, hvad der var gaaet forud, og ligeledes i saglig Henseende, hvilket de Reformlove

og særligt de Skattelove, der bleve forelagte af Ministeriet, viste, og det blev ogsaa anerkendt af ledende Mænd i Reformpartiet. Vi mente sikkert i noget højere Grad end Flertallet her at maatte støtte dette Ministerium, idet vi følte os ret overbeviste om, at det, der kom efter, vilde blive ringere end det. Og deri fik vi heller ikke Uret. Ogsaa hos Ministeriet Hørring var der med Hensyn til Skattelovene en betydelig stærkere Tendens til at komme til Enighed med dette Ting end hos Efterfølgerne. Ogsaa her kan der maaske have været nogen Forskel i den Maade, hvorpaa vi have set paa Ministeriet og det, der kom efter, og som Følge deraf vel ogsaa nogen Forskel af og til i Handlemaaden. Da vi naaede til det sidste af de tre Ministerier, Ministeriet Sehested, om hvilket ogsaa vi erklærede, at fjernere end det stod fra Folketingets Flertal i dets konstitutionelle og saglige Opfattelse kunde vi ikke komme, saa se vi, at Uoverensstemmelserne reduceres til et saadant Minimum, at det sandelig er meget vanskeligt at faa Øje for dem. Nu ere imidlertid alle disse Ting forbigangne. Det nuværende Ministerium yder utvivlsomt fuld Garanti i konstitutionel Henseende. Der er sikkert ikke det Menneske i Landet, der tvivler paa, at det nuværende Ministerium fuldtud vil regere grundlovmæssigt, og at Garantien her er saa stærk som vel muligt. Ligesaa yde de Programudtalelser, der ere fremkomne fra den højtærede Konseilspræsident, den højtærede Landbrugsminister og sidst i Trontalen, ogsaa store og væsentlige Garantier. I disse Programudtalelser er der en Vedholden ved, hvad der har været Venstrereformpartiets Politik i saglige Spørgsmaal. Paa alle de Spørgsmaal, der ere berørte i disse Udtalelser, har den Gruppe, hvortil jeg hører, staaet sammen med Venstrereformpartiet og væsentlig haft den samme Opfattelse. Der er altsaa intet i Regeringens Program, som det foreløbig foreligger for os, i hvilket jeg finder andet end en god Garanti for Fremtiden. Desuden er der en ganske nøgtern Betragtning, som jeg ikke kan undlade at gøre, og det er den: hvad maatte følge efter, hvis det skulde vise sig umuligt for denne Regering at fortsætte? Jeg skal ikke fordybe mig meget deri, men jeg tror at kunne sige med fuld Sandhed, at der er ingen Tvivl om, at det, der vil følge efter enten til den ene eller anden Side, vil blive fra vort Standpunkt set betydelig mindre heldigt end det, for hvilket den nuværende Regering er Udtryk.